

Marjaana Koskinen, kansanedustaja vuosina 1995-2011,

**eduskunnan eläinsuojeluryhmän perustaja ja puheenjohtajana reilut kymmenen vuotta,
26.2.2018**

koskinen.marjaana@gmail.com

LAUSUNTO TEKSTIOSA JA TOINEN OSA ON PYKÄLÄMUUTOKSET ESITETTYYN ELÄINTEN HYVINVOINTILAKIIN

LAKIEHDOTUS ELÄINTEN HYVINVOINNISTA (lausuntoaika 28.2-18)

Yleistä

Lakiluonnoksessa eläinten hyvinvoinnista ei ole esitetty eläimille perustuslaillista asemaa ja esitän perustuslain 20 pykälän avaamista ja uudelleen muotoilua (katso toinen osa lausunnosta pykälämuutokset), jossa eläimet nähdään itseisarvona ei kauppalakiin perustuvana irtaimena omaisuutena. Koska eläimet ovat kauppalain mukaan irtainta omaisuutta verrattavissa esim. autoihin, pesukoneisiin ja ne ovat esim. ulosottokelpoista omaisuutta, niitä käsitellään perustuslaissa mm. omaisuuden suojan ja yrittämisen vapauden perusteella. Näenkin nyt esitetyn lakiehdotuksen eläinten hyvinvoinnista toissijaisena kauppalakiin nähden, koska perustuslakiin ei ole tehty muutosta, joka antaisi eläimille itseisarvon.

Eläimien aseman muuttaminen perustuslakiin ja sen vaikutuksesta kauppalakiin olisi ollut enemmän kuin perusteltua. Esimerkiksi Espanjassa on tullut vuoden alussa voimaan lakimuutos, jonka mukaan eläimiä/koiria kohdellaan laissa elävinä olentoina.

Lain valmistelussa on heikkoutena myös lain valvonnan periaatteet ja voimakas usko maakuntauudistukseen. Olen tehnyt siirtymäsäännöksen sillä varaumalla, ettei maakuntauudistus toteudukaan suunnitellussa aikataulussa, esitän että nykyisen eläinsuojelulain 36 pykälää noudatetaan 1.1.2022 asti eli kunnan eläinlääkäri, kunnan terveydensuojelun valvontaa hoitava viranhaltija ja poliisi valvovat eläinten hyvinvointilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetusten noudattamista kunnan alueella. Siirtymäsäännös on perusteltu, vaikka maakuntauudistus toteutuisikin sovitulla aikataululla, koska uusien organisaatioiden luominen vie aikaa ja eläinsuojeluasioita pitää valvoa koko ajan. Esitän myös muutoksen lain 72 pykälään, joka tarkoittaa, että virkasuhteessa oleva eläinlääkäri suorittaa ne tehtävät, jotka liittyvät eläinten hyvinvoinnin valvontaan ja eläinsuojeluun myös kiireellisinä tehtävinä virka-ajan ulkopuolella.

Lakiluonnos eläinten hyvinvoinnista on sekava eikä eläinten hyvinvointia ole mitenkään kattavasta eikä eksaktisti määritelty. Lakiluonnos pitää sisällään aivan liikaa valtioneuvoston asetuksen anto-oikeutta (46 kohtaa, joihin jätetty varauksella) ja esim. pykälässä 15 on 5 kohtaa, jotka voidaan tarkentaa viidellä asetuksella. Olisi ollut perusteltua antaa lakiluonnoksen asetukset käyttöön samaan aikaan kuin lakiluonnoksesta annetaan lausuntoa.

Koska asetusluonnosta pykäläinen ei ole annettu lausuttavaksi samanaikaisesti lakiluonnoksen kanssa, on lähestulkoon mahdotonta tietää, millaisen kokonaisuuden laki ja valtioneuvoston asetuspykälät muodostavat ja jo nyt esitetyssä muodossa lakiluonnos tulisi rajoittamaan

koirankasvatusta radikaalisti ja joidenkin koirarotujen kohdalla kenties lopettamaan koiran kasvatuksen kokonaan. Lain valmistelussa ei ole kuultu lainkaan koirajärjestöjä eli niitä tahoja, joihin lailla eniten vaikutetaan ja koirankasvatukseen liittyvissä pykälissä on laajat asetuksenanto-oikeudet. Lain valmistelua tenhneessä ohjaustyöryhmässä on ollut hyvin edustettuna tuotantoeläinten etujärjestöt kuten MTK ja Suomen turkiseläintenliitto eikä tuotantoeläin puolelle ole tulossa kovinkaan montaa eläinten hyvinvointiin liittyvää muutosta.

Lakiluonnoksessa on myös useita siirtymäsäännöksiä, jotka koskevat tuotantoeläimiä ja ne muutama muutos vesitetään todella pitkien siirtymäsäännösten kautta. Lakiluonnoksen kautta ei ole juurikaan tulossa parannuksia tuotantoeläinten hyvinvointiin.

Lain valmistelussa ei ole ollut mukana keskeisiä koirankasvatukseen liittyviä tahoja esim. Kennelliittoa, rotujärjestöjä tai Sukokaa. Ohjausryhmässä ovat olleet edustettuina maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Eläinten hyvinvointikeskus, Elintarviketeollisuusliitto, Animalia, Kuluttajaliitto, MTK, Päivittäistavarakauppa, Suomen eläinsuojelujärjestöjen liitto, Suomen eläinlääkäriliitto, Kuntaliitto, SLC ja Suomen turkiseläintenliitto

TEKSTIOSA

Rotukoirien kasvatusta nyky muodossaan ei ole mahdollista, mikäli lakiehdotus eläinten hyvinvoinnista toteutuu esitetyssä muodossa. Pykälä 26 (eläinjalostus) on kirjoitettu niin yksityiskohtaisesti ja kokonaisvaltaisesti, ettei rotukoirien kasvatusta ole lainkaan mahdollista, ellei halua ottaa riskiä, että kasvattajana joutuu sanktioiden (= sakot tai vankeusrangaistus) piiriin. Eläinsuojelurikkomuksesta sanktiona ovat sakot ja rikoslain sanktiona eläinsuojelurikkomuksista sakoista neljää vuotta vankeutta.

Kiellettyä koiranjalostusta on esim. niiden koirarotujen käyttäminen jalostuksessa, joilla on ääripiirteitä (esimerkiksi liian lyhyt kuono, aukile, raajojen epänormaalit asennot, silmien epänormaali koko tai muoto, hampaiden epänormaalit asennot semiletaalitekijää kantavat eläimet, lyhytraajaiset jne). Lista on otettu suoraan lemmikkeläinten jalostusta koskevasta EN:n päätöslauselmasta 10.3.1995.

Edelleen kiellettyä koiranjalostusta on käyttää siitosyksilöitä, joilla on perinnöllisiä sairauksia, näin ollen kaikki rotukoirat ovat pykälän piirissä ja lainvalmistelija, eläinlääkintöylitarkastaja Tiina Pullola (8.2.2018 keskustelu) tulkitsee perinnöllisinä sairauksina melkein lähestulkoon kaikki sairaudet ja hänen mielestään esimerkiksi terveeksi lonkkatulokseksi lasketaan vain A/A tai B/B-lonkat, muut sairaita. Kun lähestulkoon kaikki sairaudet tulkitaan perinnöllisiksi, kasvattajien on lähestulkoon mahdotonta kasvattaa 100-prosenttisesti terveitä rotukoiria, koska ainoastaan murto-osaan perinnöllisistä sairauksista on olemassa geenitestejä, joilla voidaan osoittaa sairaut, kantajat ja terveet yksilöt. Dna-testejä on kehitetty esimerkiksi munuais-, luusto-, lihas-, silmä-, neurologisten, neuromuskulaaristen, immunologisten ja metabolisten sairauksien testaamiseen. Jos siitosyksilöiltä vaaditaan esimerkiksi 200 taudin testaaminen dna-testillä, sairauksen tutkiminen maksaa tuhansia euroja yhdeltä siitosyksilöltä; pelkkä polveutumisen selvittäminen maksaa 49 euroa yhdeltä koiralta. Eikä nämä geenitestein tutkittavat sairaudet kata kuin murto-osan perinnöllisistä sairauksista.

Kiellettyä koiranjalostusta on myös kasvattaa koiria, jotka eivät pysty lajityypilliseen käyttäytymiseen, jos esimerkiksi kasvatin polvi leikataan kirurgisesti tai kirsikkasilmä, olet kasvattanut koiran, josta joudut vastaamaan eläinsuojelurikkomuksena sakkojen muodossa.

Lain kolmannessa pykälässä (sivu 198) ei ole mainittu LEMMIKKIELÄINTEN JALOSTUSTA KOSKEVAA PÄÄTÖSLAUSELMAA (10.3.1995), vaikka lain perusteluissa (esim. pykälässä 26) siihen nojaututaan voimakkaasti. Monessa kohdassa laikiluonnoksen perusteluissa viitataan tutkimustuloksiin, mutta ei ole kovin kattavasti esitetty, mitä tutkimuksia on käytetty perusteluina missäkin kohtaa. Lain perusteluissa mainitaan myös esim. pentutehtaat, mutta käsitettä ei ole avattu, mitä sillä tarkoitetaan, miten pentutehdas määritellään? Pykälään 26 on laitettu myös hallitsematon lisääntyminen (”pentutehtailu”), olen tehnyt ns.pentutehtailusta oman pykälän 26 a. Vastuulliset koirankasvattajat ovat tyrmistyneitä, että samaan pykälään eläinjalostuksesta on laitettu myös hallitsematon eläinjalostus ja on perusteltua eriyttää asiat ja tehdä kaksi pykälää. Jotta hallitsematonta eläinjalostusta saadaan hillittyä, eläinten pakollinen tunnistemerkintä on edellytys,että voidaan kontrolloida, montako pentuetta samalle nartulle on teetetty.

Koiralle sallittuja hoitotoimenpiteitä (pykälä 15) olisivat koiran merkitseminen,veri-ja kudoksenäytteiden ottaminen, kastroatio ja sterilisaatio, mutta esimerkiksi kirurgiset toimenpiteet, esim.keisarinleikkaus on kielletty jalostusmenetelmänä, mutta pykälään pitää lisätä, että keisarinleikkaus on sallitu hätäsektiona ja voidaan tehdä silloin, kun on koiran/eläimen hyvinvoinnin kannalta perusteltu, keinosiemennys pitää myös lisätä geneettisen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. Koiranjalostuksessa keinosiemennystä käytetään, kun ostetaan esimerkiksi ulkolaisen siitosuroksen pakastespermaa ja sillä keinosiemennetään siitosnarttu.Pykälässä ollaan antamassa valtioneuvoston asetuksen anto-oikeus eläimen jalostusarvon määrittämiseksi. Jalostuarvojen käyttämiseen ei ehkä kannattaisi lähteä ihan suinpäin, koska jalostuarvojen käytöllä voidaan kaventaa geneettistä moninaisuutta. En kannata jalostusarvon määrittämisestä, koska periaate voi entisestään kaventaa koirien geenipoolia. Tämä pykälä kirjoitettu sekavaksi ja sitä pitää muuttaa useasta kohtaa.Kun keisarinleikkausta käytetään jalostusmenetelmänä (pykälässä 26)ja se on kielletty sanktion uhalla,siksi on perusteltua,että lisätään keisarinleikkaus pykälään 15 hätäsektiona ja asiasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eläinjalostus (koiranjalostus pykälä 26 sivu 208) sanktioidaan eläinsuojelurikoksena tai rikoslain pykälillä ja sanktiot vaihtelevat sakoista neljän vuoden vankilatuumioon. Eli jos kasvattajana kasvatat sairaan rotukoiran, jolle joudutaan tekemään esim. kirurginen toimepide esim. polvi-tai cherry eye-leikkaus,olet lain mukaan kasvattajana tehnyt eläinsuojelurikoksen kasvattaessasi sairaan yksilön etkä olisi saanut käyttää koiran vanhempia siitokseen, koska olet harrastanut kiellettyä jalostusta. Eläinjalostus pykälä on kirjoitettu niin yksityiskohtaisesti, että kasvattajat voivat joutua helposti sanktioiden piiriin eikä rotukoiria pysty kasvattamaan ilman sanktion pelkoa, siksi pykälä pitää muotoilla uudestaan.

Laissa on myös pykälät ammattimaisesta tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvasta seura- ja harraste-eläinpidosta. Ammattimaisena kasvattajana pidetään henkilöä, joka myy tai välittää koiranpentuja enemmän kuin kolmesta itse kasvatetusta pentueesta vuodessa tai myy/välittää kymmenen **muuta???** kasvattamaa koiraa, kissaa, frettiä vuodessa (pykälä 59 sivulla 221 ja liite 2 lopussa pitää tarkentaa **toisen kasvattamaa, koska esitetyssä muodossa lausetta ei voi ymmärtää.** Tällöin toiminnasta pitää tehdä ilmoitus ja mikäli ei tee ilmoitusta, seuraa sanktio. Pykälässä 30(sivu 105) säädetään eläinten hoitajan pätevyydestä ja eläinten pitäjän yleisistä pätevyysvaatimuksista ammattimaisessa toiminnassa. Kennelliitto voisi ottaa uudestaan käyttöön kasvattajan peruskurssin käymisen kennelnimen saamisen edellytyksenä.

Koirankasvatuksen kannalta merkittävin pykälä 26 :

Nykyisessä eläinsuojelulaissa pykälässä 8 on säädetty eläinjalotuksessa ja genetiikasta seuraavasti:

Eläinjalotuksessa on otettava huomioon eläinsuojelulliset näkökohdat ja eläinten terveys. Sellainen eläinjalostus tai jalostusmenetelmien käyttäminen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä tai merkittävää haittaa terveydelle tai hyvinvoinnille on kielletty.

Kommentointia:

Nykyisen, voimassa olevan eläinsuojelulain muotoilu on melko yleisellä tasolla eikä kyseisen pykälän perusteella ole sanktioitu koiranjalostusta. Koirariidat ovat yleensä olleet kuluttajavalituslautakunnassa tai kasvattajat ovat kahdenkeskisillä sopimuksilla koiranomistajan kanssa korvanneet pennuissa olleet sairaudet eikä kasvattajia ole juurikaan tuomittu eläinjalostuksen perusteella sakkoihin, vaan on maksettu vahingonkorvauksia.

Kun eläinsuojelulakia uudistettiin vuonna 1995 lain valmistelusta vastasi ylitarkastaja Pirkko Skuttnabb eikä silloin lain perusteluihin ei lakiin eikä asetukseen kirjoitettu lemmikkieläinten jalostusta koskevaa EN:n päätöslauselmaa (10.3.1995), silloin neuvoteltiin kennelliiton ja rotujärjestöjen kanssa, että asiaa tarkkaillaan ja toivottiin, että rotujärjestöt huomioivat päätöslauselman toiminnassaan. Näin on tapahtunutkin ja rotujärjestöt ovat laatineet jalostuksen tavoiteohjelmia eli JTO:ta ja kennelliitto on jalostustrategiassaan rajoittanut sairaiden rotukoirien käyttöä (esim. E/E -lonkat, 3/3 kyynärät) ja siirtänyt raja-arvojen alittavat EJ-rekisteriin.

Kennelliitto pystyy varmaan selvittämään onko rotukoirat terveempiä vai sairaampia ja tutkimustulokset kuin vuonna 1996? Ja antamaan kattavan selvityksen, mitä rotukoirien terveyden hyväksi on tehty?

26 PYKÄLÄ ELÄINJALOSTUS

Eläinjalotuksella tulee pyrkiä elinvoimaisten, toimintakykyisten ja terveiden eläinten tuottamiseen.

Eläintä ei saa käyttää jalostukseen, jos

1) käytettävä jalostusyhdistelmä aiheuttaa todennäköisesti jälkeläisille sellaisia sairauksia tai muita ominaisuuksia, jotka heikentävät eläimen fyysistä tai psyykkistä toimintakykyä tai heikentävät sen mahdollisuuksia käyttäytyä lajityypillisesti tavalla ja joista aiheutuu merkittävää haittaa eläimen hyvinvoinnille; (sanktiona eläinsuojelurikkomuksesta sakot ja rikoslain puolelta sanktiona vankeus neljä vuotta)

2) eläin ei rakenteellisen vian tai sairauden vuoksi kykene lisääntymään luonnollisella tavalla tai (sanktiona eläinsuojelurikkomuksesta sakot + rikoslaki)

3) lisääntymisestä aiheutuu todennäköistä merkittävää haittaa eläimen hyvinvoinnille. (sanktiona eläinsuojelurikkomuksesta sakot + rikoslaki)

Sellaisten jalostusmenetelmien käyttäminen, joista voi aiheutua haittaa eläimen hyvinvoinnille, on kiellettyä. Eläinten omistajan tai pitäjän tulee estää pitämiensä nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen. (sama sanktio + rikoslaki)

(Olen kirjoittanut pykälän 26 kokonaan uudestaan ja jakanyt pykälään 26 ja pykälään 26 a)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millaisia eläimiä ei saa käyttää jalostukseen, kielletyistä jalostusmenetelmistä sekä siitä, millaisiin toimenpiteisiin

eläinten omistajan tai pitäjän on ryhdyttävä pitämiensä eläinten hallitsemattoman lisääntymisen estämiseksi.

Kommentointia

1. Kiellettyä koiranjalostusta on suosia ääripiirteitä, vaikka tietyissä roduissa nämä ääripiirteet ovat rodun tunnusomaisia ominaisuuksia. Ääripiirre nähdään hyvinvointihaittana eikä tällaisia koiria saa käyttää jalostukseen. Mitä nämä ääripiirteet sitten ovat?
Vetoaminen ääriyyppeihin on otettu suoraan lemmikkieläinten jalostusta koskevasta päätöslauselmasta (10.3.1995), siinä todetaan että hyvän tiedotuksen sekä kasvattajien ja tuomareiden koulutuksen avulla huolehditaan siitä, että jalostusnormeja tulkitaan tavalla, joka ehkäisee eläinten hyvinvoinnin kannalta mahdollisesti haitallisten äärimmäispiirteiden (hypertyyppien) kehittämistä. Jos yhdistyksille/ rotujärjestöille ja kennelliitolle tehdyt kehotukset eivät riittäviä, päätöslauselmassa todetaan, että harkitaan tiettyjen rotu-tai lajityyppien jalostuksen kieltämistä sekä niiden näytteillepanon ja myynnin lopettamista asteittain sillon, kun kyseisten eläinten ominaisuudet vastaavat esim. liitteessä esitettyjä haitallisia piirteitä. Onko lainsäätäjä tietoinen rotujärjestöjen aktiivisesti toiminnasta rotukoirien terveyden parantamiseksi esim. jalostuksen tavoiteohjelmien tekemisistä (JTO) sekä pevisa-ohjelmista? Mihin lainsäätäjä perustaa tiukan tulkintansa ja päätöslauselman toteuttamisen kyseillä tavalla? Nyt lainvalmistelija on pykälän 26 sanktioinnin kautta kieltämässä suomalaisten rotukoirien kasvattamista. **Jos Suomessa kielletään tiettyjen rotukoirien kasvatusta, ihmiset ostavat kyseisiä rotukoiria ulkomailta esim. Virosta, Venäjällä eikä näissä maissa terveystutkita koiria lainkaan. Esimerkiksi ranskanbulldoggi on 25 suosituin rotukoira ja niitä kasvatettiin vuonna 2017 472 yksilöä. Jo tällä hetkellä tuontien määrä on suuri ja näkyy terveystilastoissa. On myös muistettava, että kun ostetaan rotukoiria esim. kolmansista maista tai Etelä-Euroopasta, näissä maissa on suuri joukko sairauksia myös zoonooseja, tauteja jotka tarttuvat myös ihmisiin, joten olisi enemmän kun perusteltua tutkia kyseisistä maista tuodut tuontikoirat tautien varalta, tehdä asiasta pakollinen tutkimus esim. kolmen päivän sisällä Suomeen tultaessa ja todistus toimitettaisiin esim. Eviraan ja Kennelliitto voisi vaatia tutkimustodistuksen ennen kuin rekisteröi tuontikoiria. Näin saataisiin hallitsematon ”tuontikoirabuumi” kuriin edes vähän. Esimerkiksi seuraavien tautien tutkimuspaketti: leishmania+borrelia+ehrlichia+anaplasma+dirofilaria+babesioosi+trypanosoma+hepatozoon; on hinnaltaan noin 300 euroa.**
Hyvinvointihaittoina /ääripiirteitä on mainittu esim. liioittelun lyhyt kuono (englanninbulldoggi, japanese chin, kingcharlesinspanieli, mopsi, kiinanpalatsikoira) ja tästä johtuva rakenteellisesti ahtaat hengistysteitä, liialliset ihopoimut (silmävauriot ja krooniset ihotulehdukset), silmien tai silmäluomien epänormaali koko tai muoto saattavat aiheuttaa silmäluomien virheasentoja, rakenteelliset heikkoudet kuten raajojen virheasennot (esim. suomen pystykorva), epänormaali purenta (bokseri, bulldogit), pysyvä aukile kallon luissa (chihuahua). EN:n päätöslauselmasta 10.3.1995 löytyy lisää tekstiä asiasta.
Jos lainvalmistelija suunnittelee tiettyjen koirarotujen kieltämistä siitokseen mm. tiukan lain, tiukkojen asetusten kautta niin, että tiettyjen koirarotujen kasvattamisesta tehdään voimakkaasti sanktioitua toimintaa, kannattaa muistaa, että samojen kiellettyjen rotujen tuonti Suomeen ulkomailta ei tee kyseisiä rotuja yhtään terveemmiksi ja tautiriski myös samalla kasvaa.
On myös muistettava, että koirilla on suuri merkitys ihmisten hyvinvointiin ja estää esim. yksinäisyyttä. Joukossa on myös koirankasvattajia, joille rotukoiran kasvatusta on elinkeino tai sivuelinkeino, kyseessä on heidän kohdallaan perustuslaillinen kysymys liittyen elinkeinon vapauteen.
Ei kai lain tavoitteena ole kieltää koiranjalostusta niin, että koirat olisivat tyypiltään tulevaisuudessa ns. peruskoiria. Peruskoiran ominaisuudet palvelevat vain koiran omia tarpeita: elinvoimaa, terveyttä, ravinnonhankintaa ja lisääntymistä kun taas koirarodut ovat ihmisten jalostuksen tulosta.

Jalostuksella on alunperin muokattu ihmisen tarpeisiin sopiva apuri(Salme Mujunen,Koiran rakenne).

2. Kiellettyä koiranjalostusta on myös perinnöllisesti sairaiden koirien käyttö siitokseen.

Perinnöllisten sairauksien ja vikojen esiintymistä ennaltaehkäistään lainlaatijan mukaan sillä, että tällaiset koirat suljetaan pois jalostuksesta. Koiraa pitäisi tutkia geenitestien kautta tai tutkimalla polveutumistietoja. Rodut laativat pevisa-ohjelmia, joissa tiettyjä ominaisuuksia tutkitaan perinnöllisinä sairauksina esimerkiksi lonkat ja silmät voivat olla pevisassa. Lainvalmistaja näkee, että ainoastaan lonkkien tutkimustulos A-B(tai lonkkaindeksi 100 tai yli) on terve ja silmien kohdalla ainoastaan terveet silmät ja kaikki muu on tulkittavissa ”sairaiksi”.

Kasvattajana voi todeta, että näin helppoa koiranjalostus ei ole. Kasvattajat varsin hyvin tietävät, että A/A-lonkkaisten vanhempien pennuista kaikki eivät suinkaan ole A/A-lonkkaisia ja suurin osa perinnöllisistä sairauksista, ovat sellaisia,jotka ei periydy suoraan vanhemmilta jälkeläisille, vaan periytyvät yli sukupolvien. Koirien geenipooli myös kapenee/heikkenee, jos pelkästään korkeiden lonkkaindeksien kautta käytetään tiettyjä koiria siitokseen.

Monet eläinlääkärit tulkitsevat jo tällä hetkellä lähestulkoon kaikki sairaudet perinnöllisiksi sairauksissa. Ongelmana on se, ettei geenitestejä ole kehitetty kaikille perinnöllisille sairauksille ja suurin osa sairauksista on piileviä, koirat ovat sairauden kantajia, mutta eivät itse ole sairaita. Et pysty etukäteen tietämään etkä edes ennustamaan, ovatko kaikki näennäisesti terveiden vanhempien jälkeläiset kaikkien mahdollisten ominaisuuksien perusteella terveitä.

Myös eläinlääkärien tulkinta perinnöllisistä sairauksista ja tapaturmista vaihtelee, syntyy ongelmallinen tilanne kasvattajan näkökulmasta. Koiranomistaja voi haastaa koirankasvattajan oikeuteen,vaikka kyseessä olisikin koiranomistajan piittaamattomuus koiran hoito-ohjeista ja ruokinnasta eikä kyseessä olisi tuki-ja liikuntaelimistön sairaus. Kasvattajan on mahdotonta tietää, onko pennun/koiran hoito-ja ruokinta- ja liikuntaohjeita noudatettu.

Edelleen **3. kiellettyä koiranjalostusta on, jos sairaudet ja viat** (esim. tuki-ja liikuntaelimistön) estävät **koiran kykyä käyttäytyä lajityypillisesti** eli sairaus/vika estävää esimerkiksi koiran lajityypillisen liikkumisen. Lain perusteluissa todetaan että, jos esimerkiksi sairaudesta tai viasta kärsivän eläimen hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää toistuvaa lääkitsemistä tai esim. kirurgista korjaustoimenpidettä kyseessä on todennäköisesti säännöksessä mainittu merkittävää hyvinvointia aiheuttava muutos ja kasvattaja voidaan tuomita eläinsuojelurikoksesta. Jos olet kasvattanut koiran, jolla on polvivamma tai kirsikkasilmä, joka vaatii kirurgista toimenpidettä, olet kasvattanut koiran, joka ei voi käyttäytyä lajityypillisesti, sinut voidaan tuomita eläinsuojelurikoksesta sakkoihin. Kuuroutta ja sokeutta pidettäisiin myös merkittävänä hyvinvointihaittaa aiheuttavana vikana.Koirien kohdalla yleensä kuurous on liittynyt väriin ja kuurot koirat ovat erittäin harvinaisia ja yleensä valkoisille pennuille tehdään jo pentuvaiheessa kuulokoe eikä kukaan ehdoin tahdoin kasvata kuuroja, sokeita tai sairaita koiria.

Kiellettyä koiranjalostusmenetelmä on myös sellaisen koiran käyttäminen jalostukseen, joka ei rakenteellisen vian tai sairauden takia kykene lisääntymään luonnollisesti tai jonka hyvinvoinnille lisääntymisestä todennäköisesti aiheutuisi merkittävää haittaa. Koiraa, jonka ruumiinrakenteensa takia kykene synnyttämään jälkeläisiään ilman keisarinleikkausta tai jälkeläisten suuri koko tai rakenteelliset ääripiirteet estävät luonnollisen synnytyksen.

Koiraa, joka ei ruumiinrakenteensa takia ei pysty synnyttämään jälkeläisiään ilman keisarinleikkausta, ei tulisi käyttää siitokseen. Koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen silloin, kun on odotettavissa, että jälkeläisten suuri koko tai rakenteelliset ääripiirteet estävät luonnollisen synnytyksen.

Kasvattaja ei pysty etukäteen arvioimaan, onko synnytys luonnollinen eikä etukäteen pystytä arvioimaan onko narttu tulossa tiineeksi, vai onko syntymässä pieni pentue, yksi tai kaksi pentua ja ne ovat ne kooltaan suurikokoisia ja tulee komplikaatioita synnytyksessä ja joudutaan turvautumaan keisarinleikkaukseen. Etukäteen ei myöskään pystytä arvioimaan, kuoleeko pentu synnytyksessä tai onko kuollut jo aiemmin eikä nartulle tule synnytyspolttoja eikä näin ollen pysty synnyttämään luonnollisesti. Tällöinkin joudutaan turvautumaan keisarinleikkaukseen. Jos narttu on ensikertalainen, on hankalaa tai lähestulkoon mahdotonta arvioida, pystyykö narttu synnyttämään luonnollisesti vai joudutaanko turvautumaan keisarinleikkaukseen ja saman nartunkin kohdalla on vaihtelua, voi synnyttää ensimmäisen pentueen hyvin ja toisessa joudutaan turvautumaan keisarinleikkaukseen ja taas kolmas pentue syntyy hyvin. Kasvattajat eivät pysty etukäteen ennustamaan tulevaisuutta. Siksi on perusteltua, että pykälään 15 kirjataan omaksi kohdakseksi kohta 5) keisarinleikkaus hätäsektiona (15 pykälä eläimille tehtävät toimenpiteet).

Lainvalmistelija esittää asetusta myös siitä, kuinka usein nartulla saa teettää pentuja ja mikä on aikaisin sallittu astutusikä. Suomen kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa on huomioitu jalostukseen käytettävän koirayksilön yleiset terveysvaatimukset ja määritelty nartun astutuksen ala- ja yläikäraja samoin kuin elinikäinen pentuemäärä rajattu viiteen samoin on Norjassa. Mikäli eläin, esimerkiksi koira ei ole tunnistusmerkitty, ei pystytä tietämään millä nartulla pentuja on ollut, minkä ikäinen eläin on jne. Siksi pakollinen tunnistusmerkintä on tarpeellinen. Rotukoirien, Kennelliittoon rekisteröitävien koirien kohdalla näin onkin, mutta ei-rekisteröimättömien kohdalla näin ei ole, siksi pakollisuus kaikille siitoseläimille olisi tärkeä. Myös pakollinen Dna-testi polveutumisen varmistamiseksi olisi tervetullut uudistus.

Olen lähettänyt kaksi lausuntoon liittyvää muistiota tämä tekstiosan ja toisessa on pykälämuutokset.